

نهاد برنامه ریزی؛

چشم ناظری جدید

متن زیر مصاحبه‌ای است با رسول خادم، رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران

ضرورت وجود نهاد

سند طرح جامع شهر تهران پس از حدود چهار دهه با پیگیری شورای اسلامی شهر تهران، شهرداری تهران و وزارت مسکن و شهرسازی دنبال شد و نهایتاً به نتیجه رسید. این طرح چه در زمان تهیه، تدوین و در مراحل قانونی تصویب و چه فراتر از آن در زمان اجرا به نهادی قانونی و مستمر نیاز داشت. وظیفه این نهاد نظارت بر اجرای راهبردهای سند، مراقبت منظم و جدی از اصول آن و جهت‌گیری‌های اصلی برنامه‌های اجرایی نهادهای دولتی، خصوصی و مدنی برای تحقق چشم‌انداز و اهداف مورد نظر طرح است.

در ابتدای راه تشکیل نهاد، مقاومت‌هایی زیادی وجود داشت که خود موضوع بسیار مهمی بود و زحمات قابل توجهی نیز برای تشکیل آن کشیده شد. بخشی از این مقاومت‌ها، ناشی از حساسیت‌های مدیریتی به حضور چشم ناظر جدیدی است که چشم‌انداز مشخصی را برای شهر تهران در عملکرد و جهت‌گیری‌های اجرایی و برنامه‌های نهادهای مسئول در شهر تهران دنبال می‌کند و برای شروع کار، استقبالی از شکل‌گیری این ناظر وجود نداشت.

برای قضاوت زود است

نهاد هنوز در مرحله جا افتادن اولیه و انجام پروژه‌های مطالعاتی تکلیف شده در سند طرح جامع است و گمان می‌کنم هنوز برای ارزیابی عملکرد نهاد و تأثیر آن در تحقق راهبردهای طرح جامع زود باشد. در سند طرح جامع به‌دلیل رویکردهای راهبردی و

نیمه پارادایمی آن، جای بازنگری پس از اجرای پنج‌ساله آن در دستگاه‌های اجرایی دیده شده است. اما با توجه به اینکه از تصویب طرح هنوز یک یا دو سال بیشتر نگذشته است، قضاوت منطقی به‌نظر نمی‌رسد. با این وجود اطلاع دارم که نهاد، مجموعه‌ای از مسائل موجود را برای اصلاح نسخه اولیه طرح تهیه نموده که در زمان مناسب خود ارائه خواهد کرد.

تأثیر نهاد بر سایر بخش‌های مدیریتی شهر

حضور نهاد نماد وجود یک سند فرادستی به نام سند طرح جامع در نظام برنامه‌ریزی شهر تهران است. معتقدم که نقش و اثرگذاری نهاد روز به روز در مدیریت شهر تهران افزایش خواهد یافت. جدای از جدیت و عزم موجود در شورا، بسیاری از طرح‌ها و مصوبات موجود شورای شهر تهران نیز متأثر از وجود نهاد و سند طرح جامع است که از آن جمله می‌توان به اجرای برنامه‌های پنج‌ساله شهرداری تهران - خدمات آب، برق، گاز، فاضلاب شهری و ...، ساماندهی مطالعات و پژوهش‌های بنیادین و کاربردی در مدیریت شهری و ده‌ها موارد خرد و کلان دیگر اشاره کرد.

دست‌یابی به جایگاه واقعی نهاد؛ نیازمند زمان

واقعیت این است که نهاد برنامه‌ریزی و تهیه طرح‌های توسعه شهری هنوز با جایگاه واقعی خود فاصله جدی دارد. بخشی از این فاصله منطقی به‌نظر می‌رسد و نیاز به زمان، پیگیری‌ها و حمایت‌هایی به‌ویژه از جانب شورای اسلامی شهر و شهرداری تهران دارد.

حضور نهاد نماد وجود یک سند فرادستی به نام سند طرح جامع در نظام برنامه‌ریزی شهر تهران است. وظیفه این نهاد نظارت بر اجرای راهبردهای سند، مراقبت منظم و جدی از اصول آن و جهت‌گیری‌های اصلی برنامه‌های اجرایی نهادهای دولتی، خصوصی و مدنی برای تحقق چشم‌انداز و اهداف مورد نظر طرح است.

